

vil sees, at mit Forslag gaaer ud paa at forhjælpe Communerne mere til deres Ret, og at det tillige knytter sig til det Bestaaende, idet det paabyder, hvormeget enhver Commune skal udrede til Skolelærerne; men at det dog paa den anden Side forbereder noget Nyt, idet det giver Communerne Ret til at være med at bestemme, hvilke Skolelærere de ønske. Naar Skolelæreren fik en større Landbedrift, saa kunde han omtrent holde ligesaa stor Besætning som Præsten, nemlig et Par Heste og de behørige Køer, og saa kunde det betale sig for ham at drive sin Jordløb samt svare al Afgift deraf.

Hvad nu Kaldsretten angaaer, saa troer jeg, at, hvad enten man nævner Provst eller Bisp som den, der udøver samme, saa er det Høj som Høj, det kommer ud paa det. Men jeg ønskede i Grunden, hvad ogsaa den ærede Taler antydede, at der baade skulde kunne finde en saadan Kaldsret Sted her i Landet og saadanne Kald, at den enkelte Skolelærer, ligesaavel som Præsten, kunde faae hyppigere Afgang til Forfremmelse. Det følger iøvrigt af sig selv, at Forslaget jo ogsaa i denne Henseende kunde forandres. Men, dersom vi nu, hvad det lader til, faae Overbestyrelse for Skolevæsenet, kunde det jo være naturligt, at denne Overbestyrelse fik Kaldsretten efter Communerne's Indstilling. — Det er nemlig Noget, der saa at sige følger af sig selv, at, naar vedkommende Commune indstiller en Skolelærer til et vist bestemt Kald, vil han, naar der ikke er særdeles vægtige og talende Grunde derimod, blive udnævnt dertil.

Dette er det Vigtigste af hvad den ærede Taler omtalte, og jeg skal derfor indfranke mit Svær derpaa hertil.

Kirke- og Underviisningsministeren. Flere Utringer af, den ærede Forslagsstiller baade idag og ved en tidligere Leilighed synes at antyde, hvad maatte ogsaa Forslagets egen Form kan siges at antyde, at det ikke har været hans Tanke, at dette Forslag skulde have en saadan praktisk Følge, at det blev gjældende Lov. Det maa derfor maatte mere betragtes som et Forsøg paa at henlede Opmærksomheden paa de Hovedpunkter, paa hvis Afgjørelse denne Sags endelige Ordning vil beroe, og det slut-

ter sig da saaledes til de Bestræbelser i den samme Retning, som tidligere have fundet Sted her i Thinget, og navnlig ogsaa paa den for et Aar siden sammenværende Rigsdag. Jeg til- lod mig sidste Gang, da dette Forslag var sat paa Dagsordenen i Forbindelse med en Deel andre Skolevæsenet vedkommende Forslag, at henpege paa disse Forslags historiske Gang, som for ethvert af dem havde været noget forskjellig. Jeg troer derfor ogsaa, at det med Hensyn til det nu foreliggende Lovforslag vil findes rigtigt at kaste et Blik tilbage paa, hvad der i den sidst omtalte Rigsdag i den Retning passerede; saavel som hvad der senere i Anledning deraf er blevet foretaget. Det vil erindres, at der i det Folkething, der var samlet for et Aar siden, fremkom et Forslag til Lov om nærmere Bestemmelser for Skolelærernes Lønning og Byrder, som blev indbragt af Folkethingsmændene for Kiøbenhavns Gte Valgfreds (Naben) og for Ringkjøbing Amts 1ste Valgfreds (B. Schøler), og at der, efterat der havde fundet en temmelig udførlig Discussion Sted ved Sagens første Behandling, blev nedsat et Udvalg, som dog ikke naaede videre i Behandlingen af Sagen — hvilket efter det Tidsløb, der stod tilbage af Sessjonen, ei heller var muligt — end til at indstille til Thinget, at det ansaae det for ønskeligt, om Regeringen i næste Sessjon vilde forelægge et Lovforslag om Forbedring i Skolelærernes Kaar; denne Indstilling blev af Folkethinget vedtaget. Jeg skylder i denne Anledning at gøre opmærksom paa, hvad der jo vil være flere af de Herrer bekendt, at der derefter fra Ministeriet for Kirke- og Underviisningsvæsenet udgik et Circulaire under 30te Mai s. A., directe nærmest til Skoledirectionen og fra denne til de vedkommende Amtsraad. Dette Circulaire var foranlediget ved den Indstilling, der var vedtaget af Folkethinget, saaledes som det udtrykkeligt hedder i Begyndelsen af samme, og der føies dertil — hvad jeg troer det kunde være passende at oplæse —, nemlig: „Da dette Lovudkast sigter til et Formaal, som igjennem mere end een Menneftaalder har været Gjenstand for Regeringens vedvarende Bestrævelse, saa frembyder Forslaget en for undertegnede Ministerium velkommen Anledning til fra Landets forskjellige